

שמיני (406)

וְלִזְקָנֵי יִשְׂרָאֵל (ט, א)

אמר רבי עקיבא, נמשלו ישראל לעוף, מה עוף אינו פורח בלא כנפים כך ישראל אין יכולים לעשות דבר חוץ מזקניהם (ויק"ר פי"א, ח)

אמרו חז"ל "נמשלו ישראל כעוף", ישראל דוקא, לומר לך שאומות העולם שונים במהותם מעם ישראל, ושלא כמו ישראל, הם יכולים לעשות ולפעול כאוות נפשם גם בלי "זקנים", ואין בכך כל גריעותא. כשם שהבהמה והחיה ממלאות את תפקידן בשלימות גם בלא כנפיים, והאיבר הזה כלל לא נחוץ להם, כך גם אומות העולם יכולים למלא תפקידם בלי "זקנים". לעומת זאת, ישראל משולים ל"עוף", שאם איבד את כנפיו הרי איבד את עיקר חיותו, ולא עוד אלא שגרוע הוא אף מן הבהמה, כי אף ללכת לא יוכל. זהו טיבם ומהותם של ישראל. אם אינם מחוברים ל"זקנים" הרי הם מאבדים את עיקר חיותם ואינם יכולים לעשות ולפעול מאומה. ולא עוד אלא שבלעדי ה"זקנים", גרועים הם אף יותר מאומות העולם. *טללי אורות בשם רב חיים שמולוניץ "שיחות מוסר"*

קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעלה (ט. ב)

אהרן הכהן הביא עגל לחטאת ובני ישראל הביאו עגל לעולה, כפי הנאמר בפסוק דלהלן. מה טעמו של דבר? משום שאהרן הכהן חטא בעת העגל רק במעשה, שהעגל נעשה על ידו, אבל במחשבה לא חטא כלל, שהרי כוונתו היתה לשם שמים, ואילו בני ישראל הרי עשו את עגל לאלוה וחטאו גם במחשבה. וכיון שקרבן העולה בא לכפר בעיקר על המחשבה, לפיכך לא הביא אהרן לעולה אלא לחטאת, לפי שבחטא העגל היה חטאו רק במעשה ולא במחשבה. אבל בני ישראל חייבים היו להביא עגל לעולה, כדי שיכפר על מחשבת החטא בעשיית העגל, נוסף על מעשה החטא שעליו הביאו לחוד קרבן חטאת.

ספר "מענינה של תורה"

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צָוָה ה' תַּעֲשׂוּ וַיֵּרָא אֲלֵיכֶם קְבוּד ה' (ו.ט)

ובתורה כהנים: אותו יצר הרע העבירו מלבכם תהיו כולכם ביראה אחת לשרת לפני המקום וכו', עשיתם כן "וירא אליכם כבוד ה'". המשנה (אבות פ"ה מ"ה) מונה עשרה ניסים שהיו בבית המקדש, ואחד מהם הוא שהיו עומדים צפופים ומשתחוים רווחים. ביאר השל"ה הקדוש, שבזמן שאנשים הם במצב של 'עומדים', דהיינו בקומה זקופה ובגאווה, הרי שהם 'צפופים', המקום נעשה צפוף ודוחק את רגלי השכינה (חגיגה טז.), אבל כשהם של "משתחוים" שאוחזים עמם הענוה, הרי שאז

יש 'רווחים', יש מקום ברווח גם לשכינה. לכן כאשר הגיעו בני ישראל בגדלות "ויקרבו כל העדה ויענו" (לעיל פסוק ה), אמר להם משה, העבירו מלבכם את אותו יצר הרע של גאווה, ואז "וַיֵּרָא אֲלֵיכֶם קְבוּד ה'". *ספר "לקוט מאיש לרעהו"*

וַתֵּצֵא אִשׁ מִלְּפָנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיָּמְתוּ לְפָנֵי ה' (י. ב)

קשה למה כפל ואמר ותאכל אותם וימותו, והלא היינו אך. ונראה דהנה אמרו חז"ל (ויק"ר כ. י) דכבר בסיני נתחייבו נדב ואביהוא מיתה על שזנו עיניהם מן השכינה, רק שהמתין להם הקב"ה עד עכשיו כי לא רצה לערבב שמחת מתן תורה, כמובא ברש"י (משפטים כד. י). ולפי זה הנה גוף המיתה נתחייבו כבר מקודם, רק אז היו חייבין מיתה אחרת ולא שריפה החמורה, אך עתה שנתוסף להם חטא זה של אש זרה, נתוסף על עונש המיתה שכבר נתחייבו שימותו בשריפה החמורה. וזה מה שאמר הכתוב: "וַתֵּצֵא אִשׁ מִלְּפָנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם", ולמה נענשו בשרפה חמורה, לזה אמר "וַיָּמְתוּ לְפָנֵי ה'", שלפני הקב"ה כבר נחשבו כמתים מקודם כי כבר יצא דינם למות, ולכן נתוסף עכשיו עונשם ממיתה לשריפה. *ספר "מקח טוב"*

עיקר הצלחת האדם בשבירת המידות

וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיֵּיטֵב בְּעֵינָיו (י. ב)

ואפיק כרוזא במשרייתא למימר אנא הוא דאיתעלמית הלכתא מני ואהרן אחי אדכר יתי לי (תרגום יונתן). צריך להבין, מדוע לא הסתפק משה בהודאה על האמת בפני אהרן, לשם מה הוציא כרוז והודעה לכל העם כולו שידעו שטעה ואהרן אחיו הורה את ההלכה הראויה. ביאר הגה"צ רבי יחזקאל לווינשטיין זצ"ל: נראה שכוונת משה רבינו היתה ללמדנו היכן טמונה עיקר חובת האדם ובמה תלויה הצלחתו הרוחנית. ובמעשהו זה הודיע שעיקר העבודה היא שבירת המדות והרצונות וכל השובר את רצונותיו הרי זה כעקידה ממש וכל העליה הרוחנית תלויה במה שיכול להתגבר על מדותיו. לכך טרח משה רבינו להודיע זאת, כדי שעל ידי ההודעה והפרסום בציבור יוסיף ויתגבר על עצמו.

ספר "לחתך עליון"

וַיִּדָם אֶהָרֹן (ג. ג)

כתב ה"חתם סופר" בספרו "תורת משה" לבאר את ענין השתיקה של אהרן, וזאת על פי מה שכתב הרמב"ן, שהיה אהרן בוכה מקודם ועכשיו "וַיִּדָם". בכיו של אהרן אומר ה"חתם סופר", לא נבע ח"ו מטענה כלשהי על דין שמים אלא היה על עוונותיו שגרמו את מיתת בניו. וכשאמר לו משה: "הוא אשר דבר ה' בקרובי

באמצעותה. ובסוף פירושו חתם בפסוק "אשר שברת"
"ישר כחך ששברת, הרי תי"ו בסופה, אותיות "אמת"
ספר "להתעדן באהבתך"

הלכה: ברכת הגומל לחולה שאין בו סכנה

חולה שאין בו סכנה כגון שהיה לו שפעת ונחלש גופו
עד שהוצרך לשכב במיטה, אם נפל למשכב שלושה
ימים, מברך הגומל כשמבריא אף לבני אשכנז. אך אם
נפל למשכב רק יום אחד או יומיים, לבני אשכנז אינו
במברך, ולבני ספרד מעיקר הדין צריך לברך משום
שכמה פעמים אף על פי שתחילתו לא היה סכנה לבסוף
מתגברת המחלה ובא לידי סכנה, אך המנהג היותר רווח
אצל בני ספרד שאין מברכים על חולי שאין בו סכנה
אם הבריא תוך יום או יומיים אולם המברך עושה כדין.
ספר "הליכות ברכות" רב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: בְּחֶסֶד וְאֱמֶת, יִכְפַּר עוֹן; וּבִיְרֵאת יְהוָה, טוֹר מְרֵעַ
ספר "משלי"

חקירה: קנס אינו עובר בירושה

משום שאינו ממון, או משום שהתורה זיכתה אותו רק
לתובע ולא ליורשו (שיעורי ר' שמואל ב"מ ח"א עמוד רנח)
ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: אני לא טיפש: חסיד אחד הגיע לרבו ואמר: רבי,
יש לי בעיה! אשתי כל זמן קוראת לי טיפש, שוטה,
עצלן....מה לעשות? הרבי חשב רגע ואמר לו: תגידי לי,
כשאתה מתפלל: "אשמנו, בגדנו, גזלנו, אתה נפגע
מזה?" החסיד ענה: לא רבי, זה חלק מהתפילה! הרבי
חיך ואמר לו: אז תחשוב שגם מה שהיא אומרת זה
תפילה. **המלקט**

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן
מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחאל קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה,
אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה
שושנה בת גייס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן
שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא,
חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל
בן סונון אזיזה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן
סנדרה סולאנג'. **זיווג הגון:** יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר,
קלוזיא אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי
רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. **הצלחה רבה:**
נתן בן רבקה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא
ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן גיזיל לאוני. **לעילוי נשמת:**
ראובן בן חנינה, גיינט מסעודה בת גיזיל יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת
בלה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. אמיל
חיים בן עזו עזיזה, אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן גיזיל, ליליאן רוזה בת
אוטה נ'מה, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת
אסטרייה כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוקה.

אקדש", כלומר שהבית צריך להתקדש על ידי מיתת
צדיקים, הפסיק אהרן לבכות, מפני שאמר לו משה: אם
אתה תבכה ותראה שהם מתו בגלל עוונותיך, יוצא
שהבית עדיין לא התקדש, ועל כן יצטרך הבית להתקדש
או בי או בך. לכן מיד: "וי'דם". ספר "ומתוך האור"

**ויאמר משה אל אהרן ואלעזר וליאיתמר בניו וכו'
ואחיהם כל בית ישראל יבכו את השרפה אשר שרף ה'
(י, 1)**

יש להבין, לשם מה היה צריך ציווי מיוחד שבני ישראל
יבכו על מות שני בני אהרן, והרי כשרואים אסון כה
נורא, ששני כהנים צעירים נשרפו חיים, פורצות
הדמעות מאליהן? ואם יש מי שאינו מתעורר לבכי
בעקבות האסון, וכי אפשר לאלצו לבכות? יש לומר,
שהציווי לא היה לבכות, אלא שיזכרו בבכייהם כי זוהי
שריפה אשר "שרף ה'", כלומר שיבינו כי מאת ה' היתה
זאת, ולא יתלו חלילה את האסון בדרך הטבע.

ספר להתענג בחטונגים בשם "רבי יעקב ניימן" זצ"ל

זאת החיה אשר תאכלו (יא.ב)

מדוע מונה הכתוב תחילה את בעלי החיים המותרים
באכילה וכן גם את הדגים המותרים האכילה? טעם
הדבר כותב: ה"חתם סופר": משמע מן הראוי היה לא
לאכול בשר בעלי חיים כלל, וכדברי הגמרא פסחים
(ט:): האוסרת על עם הארץ לאכול בשר. לכן הקדימה
התורה את בעלי חיים המותרים באכילה, כי ההיתר הוא
חידוש גדול יותר מן האיסור. כתב רבי נח מיינדעם:
"זאת החיה אשר תאכלו מכל", סופי תיבות "תורה",
רמז שעם הארץ אסור באכילת בשר!

רב רובין זצ"ל בספרו "שנים מקרא"

פל הולך על גחון (יא. מב)

כל הולך על גחון, זה נחש, ולשון גחון שחייה? שח
ונופל על מעיו (רש"י). ויש לדקדק, דהא בפרשת
בראשית (ג.יד) כתיב: "על גחון תלך", ואמאי לא פירשה
רש"י ז"ל שם, שהוא קודם לפסוק הזה? ועוד יש
לדקדק שלא פירש רש"י גחון "בטנו", שהוא על כלל
הבטן בעוד ש"מעיו" הוא מה שבתוך הבטן, והוא גם כן
לשון קרא, עמו מעיו שהוא לשון קרא. מובא בשם
הגר"א שאמר בזה דבר נפלא בתחילת התורה כתיב:
"בראשית ברא אלוקים", שהוא סופי תיבות "אמת",
וכדכתיב (תהלים קיט. קס): "ראש דברך אמת" (עייני ב"ר א.

ז). ואמרינן בדברים רבה (א. י): "א"ר ראובן ומהו חותמו
של הקב"ה אמת, ולמה אמת כי אמת יש בו שלוש
אותיות, אלף ראשון של אותיות, מ"ם אמצעית, תי"ו
סופן. והכי נמי הופיע רוח הקדוש בבית מדרשו של
רש"י ותורת אמת היתה בפיו. ונרמז בפירושו זה, דהיינו
דבתחילת פירושו פתח: "אמר רבי יצחק", הרי אלף
בתחילה, ופסוק "הולך על גחון", הוא חצי התורה
באותיות (קידושין ל): "וא"ו דגחון" והוא רבתי. וזה
שפירש רש"י כאן לתיבת גחון "מעיו", הרי מ"ם

